Dosarul nr. 2-2811/23
(2-23178474-46-2-14122023)

HOTĂRÎRE
În numele Legii

20 februarie 2024 mun. Soroca

Judecătoria Soroca, sediul Central
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător Tocaiuc Ghenadie
Grefier Lozan Zinaida

examinînd în şedinţa de judecată publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Pilipenco Ecaterina, reprezentată de avocatul Ionaș Gheorghe, împotriva lui Cazac Valerii, reprezentat de avocatul Ursu Iraida, cu privire la încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată,

a constatat:

Argumentele participanţilor la proces:

La 14.12.2023 Pilipenco Ecaterina, prin intermediul avocatului Ionaș Gheorghe, s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată către Cazac Valerii cu privire la încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acţiunii a indicat că, prin Sentinţa Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 02 martie 2022, în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală, Cazac Valerii a fost recunoscut vinovat şi condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 2 (doi) ani închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. Potrivit art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiţionată a executării pedepsei aplicate lui Cazac Valerii, pentru un termen de probaţiune de 2 (doi) ani. Pentru a pronunţa sentinţa data, instanţa judecătorească a constatat că Cazac Valerii, la data de 15 decembrie 2021, aproximativ ora 21:00, fiind treaz, dispunând de permis de conducere valabil pentru categoria de vehicul condus cu nr. 166600228, eliberat la 31 martie 2016, aflându-se la volanul automobilului personal de model „*****”, cu n/î „*****” şi deplasându-se pe traseul R-14 (Codru Nou-Soroca-Ungari-Frontiera cu Ucraina) în direcţia s. Alexandru cel Bun, r-nul Soroca, ajungând la km 71+700m, încălcând prevederile pct. 45) alin. (1) lit. a), b) şi d), alin. (2) al Regulamentului Circulaţiei Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13 mai 2009, unde este prevăzut că conducătorul mijlocului de transport trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ţinând permanent seama de starea psihofiziologică ce influenţează atenţia şi reacţia, dexteritate în conducere care i-ar permite să prevadă situaţiile periculoase, de condiţiile şi situaţia rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilităţii apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a

nu pune în pericol siguranţa traficului, a tamponat din spate pietonul Şoimu Iurie, născut la 27 iunie *****, care se deplasa pe partea dreaptă a carosabilului în direcţia s. Alexandru cel Bun, r-nul Soroca, relativ deplasării mijlocului de transport, ca rezultat cauzându-i vătămări corporale grave, periculoase pentru viaţă ce au legătură cauzală directă cu decesul acestuia.

Menţionează că, conform raportului de expertiză judiciară nr. 202129C0106 din 27 decembrie 2021, moartea lui Şoimu Iurie, anul naşterii *****, a survenit în urma leziunilor severe ale corpului, organelor interne şi ţesuturilor (ruptura totală a aortei, contuzii şi delacerări ale plămânilor, ficatului, măduvei spinării) ca rezultat al traumei asociate a capului, toracelui, abdomenului şi membrelor, ce se confirmă prin datele necropsiei. La examinarea medico-legală a cadavrului s-au depistat următoarele leziuni corporale: Traumă cranio-cerebrală închisă: hemoragii în ţesuturile moi pericraniene pe stânga; fractură cominutivă a bazei craniului; hemoragii subarahnoidiene insulare; sânge fluid în ventriculii cerebrali. Rinoragie. Fracturi a oaselor nazale cu mobilitate patologică şi crepitaţii. Fractura mandibulei pe stânga. Traumă toraco-abdominală închisă: fractura coastelor 3,4,5,6 pe stânga, contuzie pulmonară, ruptura aortei, contuzia şi ruptura ficatului, hemoragii paranefrale pe dreapta. Hemotorax (dreapta - 700 ml şi stânga 1200ml). Hemoperitoneum - 100 ml. Traumă vertebro-medulară închisă: fractură tasată a vertebrelor toracice Thl0-11 cu hemoragii epi şi subdurale, intramedulare, contuzia medulei spinării la acest nivel. Trauma membrelor: fractura cominutivă ale oaselor antebraţului stâng în treimea superioară. Fractură deschisă a ambelor oase ale gambei drepte în treimea inferioară. Fractură deschisă a ambelor oase ale gambei stângi în treimea inferioară. Excoriaţii masive intermitente pe părţile proeminente ale corpului faţa antero-laterală. Leziunile corporale depistate sunt vitale, incompatibile cu viaţa şi s-au produs cu puţin timp până la deces (câteva minute 5-10 min) prin acţiunea traumatică a unui obiect contondent, prin mecanism de lovire şi fricţiune, posibil în timpul şi circumstanţele indicate, au legătură cauzală directă cu decesul şi conform acestui criteriu se califică ca vătămare corporală gravă periculoasă pentru viaţă. La cercetarea toxico-chimică în sângele cadavrului s-au depistat 4,12% de alcool etilic, ceea ce la persoanele vii, produce o intoxicaţie alcoolică gravă. Caracteristicile exterioare ale cadavrului sunt descrise în compartimentul examenul extern al raportului. Careva boli profesionale, concomitente, intervenţii chirurgicale şi cicatrici pe corp, la examinarea cadavrului nu s-au depistat. Leziunile corporale depistate sunt caracteristice pentru accident rutier cu tamponare de pieton. Reieşind din localizarea leziunilor corporale şi mecanismul fracturilor depistate, în timpul tamponării, pietonul s-a aflat în poziţie ortostatică, orientat cu spatele spre automobil. Astfel, acţiunile lui Cazac Valerii, au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, încălcarea regulilor de securitate a circulaţiei de către o persoană care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudenţă decesul unei persoane. Succesorul părţii vătămate, Pilipenco Ecaterina împreună cu avocatul Ionaş Gheorghe, au contestat sentinţa cu apel, solicitând casarea parţială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei inculpatului, rejudecarea cauzei şi pronunţarea unei noi hotărâri în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanţă, prin care lui Cazac Valerii să-i fie stabilită o pedeapsă de 4 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de

tip deschis.

Indică că, prin Decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Bălţi din 28 septembrie 2022, a fost respins apelul ca fiind nefondat, cu menţinerea sentinţei primei instanţe. Avocatul Ionaş Gheorghe în numele succesorului părţii vătămate Pilipenco Ecaterina, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, a contestat decizia instanţei de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea parţială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei inculpatului Cazac Valerii, cu rejudecarea cauzei şi pronunţarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanţă, prin care lui Cazac Valerii să-i fie aplicată o pedeapsă de 4 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip deschis. Prin Decizia Colegiului penal al Curţii Supreme de Justiţie din 22 februarie 2023 a fost respins ca fiind inadmisibil recursul declarat.

Invocă că, potrivit art. 1998 alin. (1) Cod Civil, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune. Iar, în conformitate art. 2036 alin. (1) Cod Civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Precizează că, la determinarea mărimii compensaţiei pentru prejudiciul moral, instanţele de judecată urmează să ia în consideraţie şi datele obiective care certifică suferinţele şi alte circumstanţe probatoare prin actele cauzei. Astfel, instanţa de judecată la stabilirea cuantumului prejudiciului moral cauzat de către inculpatul Cazac Valerii urmează să ţină cont de faptul că acţiunile infracţionale ale inculpatului, cu consecinţe extrem de grave, care au dus la lipsirea de viaţă a unei persoane Şoimu Iurie (fratele reclamantei), iar acest fapt a adus mari retrăiri morale și fizice reclamantei precum şi tuturor rudelor apropiate.

Consideră că, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral urmează a se ţine cont şi de hotărîrea Curţii Europene a Drepturilor Omului în cauza Scripnic vs Moldova din 13 aprilie 2021 din care rezultă că acordarea de către instanţele naţionale a sumei de 3700 Euro în calitate de prejudiciu moral pentru decesul unui copil în urma unor acţiuni neglijente a medicului a constituit o încălcare a art. 2 a Convenţiei Europene a Drepturilor Omului (dreptul la viaţă), fiind încasat din contul Rep. Moldova în folosul reclamantului suma de 15000 Euro pentru încălcarea admisă.

Susține că, în astfel de circumstanțe, inculpatul Cazac Valerii urmează să achite reclamantei Pilipenco Ecaterina compensaţii pentru suferinţele psihice pe care le-a provocat în legătură cu accidentul rutier comis de pîrît la data de la 15 decembrie 2021 şi luînd în consideraţie acţiunile acestuia, gravitatea faptei comise (decesul unei persoane), comportamentul pîrîtului, suferinţele psihice cauzate de desesul unei rude apropiate vor justifica suma de 600000 (şase sute mii) lei, pe care solicită să fie încasată de la pîrîtul Cazac Valerii în folosul reclamantei Pilipenco Ecaterina, ca compensaţie pentru prejudiciul moral cauzat în legătură cu decesul victimei Şoimu Iurie.

Indică că, conform normelor de drept procesual civil naţional, cât şi a unei jurisprudenţe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, o

despăgubire a cheltuielilor de judecată pentru asistenţă juridică poate fi acordată doar în cazul când acestea sunt necesare, reale şi rezonabile. De asemenea actele cauzei atestă că odată cu solicitarea compensării cheltuielilor pentru asistenţă juridică acordată la faza examinării cauzei penale în instanţele judecătoreşti şi examinării prezentei cauze civile în instanţele judecătoreşti, sunt anexate bonurile de plată în sumă de 5000 (cinci mii) lei şi 7000 (șapte mii) lei, iar suma dată consideră că reprezintă o compensaţie rezonabilă şi echitabilă pentru cheltuielile de asistenţă juridică suportate de către Pilipenco Ecaterina pe parcursul examinării cauzei penale în instanţele judecătoreşti şi prezentei acţiuni civile.

Solicită reclamanta Pilipenco Ecaterina încasarea din contul pîrîtului Cazac Valerii Ivan în beneficiul său a sumei prejudiciului moral cauzat în mărime de 1000000 (un milion) lei, precum și încasarea din contul acestuia a cheltuielilor pentru asistență juridică în legătură cu participarea apărătorului în cauza penală în sumă de 5000 (cinci mii) lei şi în prezenta cauză civilă în sumă de 7000 (şapte mii) lei, iar în total în sumă de 12000 (douăsprezece mii) lei.

În şedinţa de judecată, reprezentantul pîrîtului Ursu Iraida, acțiunea a recunoscut-o parțial, solicitînd încasarea din contul pîrîtului Cazac Valerii în beneficiul lui Pilipenco Ecaterina a sumei de 30000 (treizeci mii) lei. A explicat că, pe parcursul examinării cauzei penale de învinuire a lui Cazac Valerii în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod Penal, deşi a fost prezentă succesorul victimei Pilipenco Ecaterina, acţiune civilă nu a înaintat, deşi ultimei, atît la urmărirea penală cât şi ulterior în cadrul examinării cauzei i s- a explicat acest drept. Menţionează că, nu din motiv că nu a cunoscut, ci din motiv că realmente şi iniţial, aceasta nu a avut careva pretenţii, deoarece Cazac Valerii din start a fost de acord să suporte toate cheltuielile, de transportare, de procurare a celor necesare pentru funeralii, ba mai mult, deoarece victima iniţial nu era şi nu putea fi identificată, a întreprins toate măsurile necesare în vederea identificării acestuia cât şi a rudelor lui. Precizează că, după funerarii, succesorul victimei Pilipenco Ecaterina a început să pretindă de la Cazac Valerii sume impunătoare, şi nu ca acestea să fie achitate treptat, ci imediat, deşi ultimul i-a explicat că sumele solicitate sunt impunătoare. Astfel, ulterior ultima refuză să discute cu Cazac Valerii, el efectuând totuşi pe contul acesteia transferuri băneşti, periodice, în total în sumă de douăzeci şi unu mii lei, care au fost acceptate de către ultima, sumele de bani fiind ridicate. Ulterior însă, după pronunţarea sentinţei, ultima din nou a pretins bani, de această dată sumele fiind şi mai mari, şantajându-l de fapt că, dacă nu va achita imediat suma solicitată, va contesta sentinţa instanţei pentru blândeţea pedepsei, ameninţându-l că în asemenea caz Curtea de Apel va anula suspendarea executării pedepsei şi el va fi trimis să-şi execute pedeapsa în penitenciar. Astfel, avocatul lonaş Gheorghe în interesele succesorul victimei Pilipenco Ecaterina în şedinţa instanţei de apel a susţinut apelul declarat, consideră sentinţa instanţei de fond prea blândă, deoarece accidentul rutier dat s-a soldat cu decesul unei persoane, pedeapsa cu suspendarea executării pedepsei cu închisoare este o pedeapsă care contravine prevederilor art. 61, art. 75 CP, gravităţii infracţiunii comise, astfel consideră că pedeapsa este una prea blândă, în raport cu fapta comisă, consecinţele survenite şi comportamentul inculpatului ulterior comiterii infracţiunii, careva prejudicii materiale

sau morale nu au fost recuperate, nu a existat nici o intenţie a inculpatului de a cerere scuze pentru fapta comisă şi a recupera cheltuielile suportate, acţiune civilă până la adoptarea sentinţei nu a fost înaintată, deoarece succesorul nu a fost asistat de apărător, nu a cunoscut aceste circumstanţe. În acest caz, ţinând cont de gravitatea infracţiunii, de prevederile art. 90 CP, în scopul corectării inculpatului, consideră că pedeapsa non-privativă de libertate este una prea blândă, solicitând admiterea apelului declarat, casarea parţială a sentinţei instanţei de fond, doar în partea stabilirii pedepsei, cu stabilirea inculpatului a unei pedepse privative de libertate. Audiind participanţii la proces, verificând argumentele invocate în apel prin prizma probelor administrate, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, colegiul penal a ajuns la concluzia că apelul declarat de avocatul Ionaş Gheorghe şi succesorul victimei Pilipenco Ecaterina urmează a fi respins ca nefondat, iar sentinţa atacată ca legală şi întemeiată, fiind menţinută fără modificări. La părerea Colegiului penal, pedeapsa inculpatului a fost numită cu respectarea principiului individualizării pedepsei penale, fiind echitabilă faptelor infracţionale săvârşite şi în limitele legii, în corespundere cu împrejurările cauzei, normele legale şi instanţa considerând că va atinge scopul de corectare şi reeducare a inculpatului, careva temeiuri de modificare a sentinţei în latura pedepsei cu agravarea pedepsei, după cum solicită avocatul Ionaş Gheorghe şi succesorul victimei Pilipenco Ecaterina, anume cu stabilirea pedepsei cu executare reală nefiind stabilite. Reieşind din cele expuse, colegiul penal a considerat necesar de a respinge apelul declarat de avocatul Ionaş Gheorghe şi succesorul victimei Pilipenco Ecaterina ca nefondat, pedeapsa stabilită inculpatului fiind just individualizată, argumentele invocate în apel fiind în contrazicere cu aspectele de fapt ale cauzei. Colegiul penal, a ţinut cont de circumstanţele cauzei stabilite, din care rezultă că inculpatul a luat măsuri în vederea recuperării prejudiciului cauzat, achitând suma totală de 21000 lei în folosul succesorului Pilipenco Ecaterina, fapt ce rezultă din copia chitanţelor transferurilor de bani din 20.05.2022, 25.05.2022, 27.09.2022.

A specificat reprezentantul pîrîtului că, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanţa de judecată ia în considerare suferinţele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranţei în viaţă, pierderea onoarei prin defăimare, suferinţele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc. Subliniază că, succesorul victimei nu a înaintat acţiune civilă în cadrul examinării cauzei în prima instanţă, deoarece Cazac Valerii, în calitate de inculpat pe cauza penală a recunoscut vina din start şi a făcut tot posibilul de a găsi rudele decedatului, de a identifica persoana, a suportat şi careva cheltuieli, ba mai mult, ulterior, a făcut transfer prin intermediul poştei, doar că reclamanta pe zi ce trece tot solicita mai mult şi mai mult, fapt care a şi stat la baza contestării Sentinţei Judecătoriei Soroca sediul central, pentru a-l şantaja şi a-l determina la achitarea unor sume colosale pentru pîrît, dar şi pentru familia sa. Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luînd în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obişnuit în împrejurări similare şi, pe de

altă parte, ia în cont particularităţile cazului. Susține că, prejudiciul moral se compensează numai în cazul provocării acestuia prin fapte ce atentează şi lezează drepturile personale nepatrimoniale, adică prejudiciul este moral numai dacă este urmare a încălcării unor valori de aceeaşi natură. Instanţa de judecată urmează să țină cont şi de faptul că, odată ce prejudiciul este suferit din cauza unei fapte recunoscute de lege ca una care îndreptăţeşte la repararea prejudiciului, ţine de libertatea reclamantului să scoată în evidenţă toate capetele de prejudiciu, adică toate formele în care el a suferit din punct de vedere fizic şi psihic. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acesta să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor. Principiul reparării integrale al prejudiciului moral, are un caracter relativ în funcţie de individ şi sensibilitatea acestuia. Legislaţia nu stabileşte limite minime sau maxime ale cuantumului despăgubirii morale, instanţa de judecată apreciind mărimea acesteia, la intima ei convingere în baza unei aprecieri, conform principiului echităţii şi al altor criterii, după cum ar fi, în particular, situaţia familială şi/sau materială a pîrîtului (în cazul dat fiind inculpatul/condamnatul) suferinţele reclamantului (în cazul dat fiind sora defunctului, legătura dintre aceştia). Respectiv, se va menţiona că este incontestabil faptul că în urma producerii accidentului rutier soldat cu decesul lui Şoimu Iurie, surorii acestuia i-a fost cauzate suferinţe morale/psihice, având în vedere faptul că şi-a pierdut fratele dar, ultima a primit deja sume băneşti în contul compensării prejudiciului material şi moral, astfel încât, chiar dacă nu a înaintat de facto o acţiune civilă în cadrul cauzei penale. Instanţa de fond cât şi cea ierarhic superioară au stabilit că prejudiciul a fost deja reparat, iar Pilipenco Ecaterina solicită acum din nou, deja doar repararea prejudiciului moral, iar pârâtul nu putea să prevadă că solicitările vor lua aşa o amploare, sumele solicitate fiind tot mai mari şi mai mari, sub diferite pretexte, prejudiciu moral, cheltuieli avocaţiale, si altele.

Mai invocă că, cu referire la solicitarea, privind încasarea din contul lui Cazac Valerii a cheltuielilor de asistenţă juridică în sumă de 12000 lei, instanţa de judecată urmează să reţină şi să stabilească că, pornind de la practica şi jurisprudenţa dezvoltată de CtEDO, cheltuielile de asistenţă juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidenţiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaţilor (copii de pe dispoziţiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidenţă, emisă pentru clienţi-persoane juridice şi în alte cazuri stabilite de legislaţie; listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi a timpului aferent acestora (cu tariful şi orarul). În litigiul deferit judecăţii în prezenta speţă, s-a constatat că la materialele cauzei a fost anexat, de către avocat un bon de plată, în sumă de 5000 lei, şi un bon de plată în sumă de 7000 lei. Astfel, prezentând probe pertinente, concludente şi admisibile care confirmă suportarea cheltuielilor de asistenţă juridică, pentru determinarea cuantumului compensaţiei acordate, instanţa de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ţine cont de: complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speţă; aportul avocatului la soluţionarea camei; timpul şi munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistenţa

(cunoştinţe tehnice speciale, cunoaşterea profundă a unor reglementări de profil, cunoaşterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienţi specifici etc.), faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obţinut; restricţiile de timp impuse de client şi de circumstanţele cauzei; natura şi durata relaţiei dintre avocat şi client; experienţa, reputaţia şi abilitatea avocatului; justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/ohţinute în cauză; alţi factori, la discreţia instanţei. Astfel, pîrîtul nu este de acord cu compensarea cheltuielilor judiciare în sumă de 5000 lei, deoarece au fost achitate pentru participarea la Curtea de Apel Bălţi, unde s-a examInat apelul depus de către avocatul lonaş Gheorghe, împotriva Sentinţei Judecătoriei Soroca, cererea de apel fiind respinsă. La fel, nu este de acord nici cu încasarea sumei de 7000 lei, ori conform art. 96 alin. (1), CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză, cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cu referire la pretenţia privind achitarea prejudiciului cauzat, în mărime de um milion lei, consideră cerinţa în cauză ca fiind una neîntemeiată, reclamanta nu a făcut o descriere concretă, adică prin ce s-a manifestat prejudiciul moral, gradul şi caracterul suferinţelor fizice sau psihice resimţite de reclamantă, precum şi motivarea sumei solicitate.

Reprezentantul reclamantei Ionaș Gheorghe, în ședința de judecată nu s-a prezentat, însă prin cererea din 20.02.2024 a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, menționînd că acțiunea o susține integral, conform temeiurilor de fapt și de drept invocate.

Aprecierea instanţei:

Audiind reprezentantul pîrîtului, analizînd şi cercetînd probele prezentate şi anexate la materiale dosarului, instanţa de judecată consideră necesar de a admite parţial cererea de chemare în judecată înaintată de Pilipenco Ecaterina, reprezentată de avocatul Ionaș Gheorghe, împotriva lui Cazac Valerii, reprezentat de avocatul Ursu Iraida, cu privire la încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată, din următoarele considerente.

Conform art. 5 Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Potrivit art. 16 alin. (1) lit. g) Cod civil, apărarea dreptului civil se face, în condiţiile legii, prin repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.

În conformitate cu art. 19 alin. (1), (2), (3) şi (5) Cod civil, în condiţiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial si nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferinţele fizice si psihice, precum si

diminuarea calităţii vieţii. În cazul vătămării sănătăţii, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacităţi a corpului uman (prejudiciu biologic). Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situaţia în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.

Potrivit art. 20 alin. (1)-(2) Cod civil, dacă prin lege nu se prevede altfel, persoana răspunde numai pentru prejudiciul cauzat prin fapta sa săvârşită cu vinovăţie sub forma intenţiei sau imprudenţei. Fapta este săvârşită cu intenţie dacă persoana care a săvârşit-o îşi dădea seama de caracterul prejudiciabil al acţiunii sau inacţiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, le-a dorit sau a admis, în mod conştient, survenirea acestor urmări.

În conformitate cu art. 21 Cod civil, drepturile personale nepatrimoniale şi alte valori nemateriale sunt apărate în cazurile şi în modul prevăzut de prezentul cod şi de alte legi, în limita în care folosirea modalităţilor de apărare a drepturilor civile reiese din esenţa dreptului încălcat şi din caracterul consecinţelor acestei încălcări.

Potrivit prevederilor art. 776 Cod civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Conform prevederilor art. 1998 alin. (1) Cod civil, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

În temeiul art. 2036 alin. (1) şi (2) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial.

Potrivit art. 2037 Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul si gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, si de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate, astfel, caracterul si gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luând în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităţilor de viaţă familială si socială, precum si statutul social al persoanei vătămate, iar la determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obişnuit în împrejurări similare si, pe de altă parte, ia în cont particularităţile cazului.

Din conţinutul Sentinţei Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 02.03.2022 se atestă faptul că, Cazac Valerii Ivan a fost învinuit de acuzatorul de stat în comiterea infracţiunii prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod Penal, cu indicii de calificare: „încălcarea regulilor de securitate a circulației de către o persoană care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane”, fiind constatat că, dînsul la data de 15.12.2021, aproximativ în jurul orelor 21:00, fiind treaz, dispunând de permis de conducere valabil pentru categoria de vehicul condus cu nr.166600228, eliberat la 31.03.2016, aflându-se la volanul automobilului personal de model „*****”,

cu numărul de înmatriculare „THY 306” și deplasându-se pe traseul R-14 (Codru Nou-Soroca-Ungari-Frontiera cu Ucraina) în direcția satului Alexandru cel Bun, raionul Soroca, ajungând la km 71+700m, încălcând prevederile pct. 45) alin. (1) lit. a), b) și d), alin. (2) al Regulamentului Circulaţiei Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13.05.2009, unde este prevăzut că conducătorul mijlocului de transport trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influenţează atenţia şi reacţia, dexteritate în conducere care i-ar permite să prevadă situaţiile periculoase, de condiţiile şi situaţia rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilităţii apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranţa traficului, a tamponat din spate pietonul Șoimu Iurie, născut la 27.06.*****, care se deplasa pe partea dreaptă a carosabilului în direcția satului Alexandru cel Bun, r-nul Soroca, relativ deplasării mijlocului de transport, ca rezultat cauzându-i vătămări corporale grave, periculoase pentru viaţă ce au legătură cauzală directă cu decesul acestuia. Conform raportului de expertiză judiciară nr.202129C0106 din 27.12.2021 – moartea lui Șoimu Iurie, anul nașterii *****, a survenit în urma leziunilor severe ale corpului, organelor interne şi ţesuturilor (ruptura totală a aortei, contuzii şi delacerări ale plămânilor, ficatului, măduvei spinării) ca rezultat al traumei asociate a capului, toracelui, abdomenului şi membrelor - ce se confirmă prin datele necropsiei.

Astfel, Cazac Valerii Ivan a fost recunoscut vinovat şi condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 2 (doi) ani închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, iar în temeiul art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiţionată a executării pedepsei aplicate acestuia, pentru un termen de probaţiune de 2 (doi) ani.

Prin Decizia Curții de Apel Bălți din 28.09.2022 și Decizia Curții Supreme de Justiție din 22.02.2023 a fost menținută fără modificări Sentinţa Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 02.03.2022 (f.d. 25-34).

Aşadar, pentru apariţia răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Componenţa delictului civil include condiţiile care sunt indispensabile atragerii la răspunderea delictuală: prejudiciul, fapta ilicită, raportul de cauzalitate dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăţia. Iar lipsa unei singure condiţii, duce la excluderea răspunderii delictuale, cu excepţia cazurilor expres prevăzute de lege cînd răspunderea delictuală se poate angaja şi în lipsa vinovăţiei persoanei. Nu poate exista răspundere delictuală fără prejudiciu.

La acest capitol, instanţa de judecată expune că potrivit art. 123 alin. (2) Cod de procedură civilă, faptele stabilite printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluţionată anterior în instanţă de drept comun sau în instanţă specializată sînt obligatorii pentru instanţa care judecă cauza şi nu se cer a fi dovedite din nou şi nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleaşi persoane.

Reclamanta Pilipenco Ecaterina, invocînd drept motiv că în urma acțiunilor infracționale ale pîrîtului Cazac Valerii care au dus la lipsirea de viață a fratelui său, Șoimu Iurie, fiindu-i cauzate retrăriri morale, s-a adresat în instanța de judecată cu cerere

de chemare în judecată împotriva lui Cazac Valerii, solicitînd încasarea din contul pîrîtului Cazac Valerii Ivan în beneficiul său a sumei prejudiciului moral cauzat în mărime de 1000000 (un milion) lei, precum și încasarea cheltuielilor de asistență juridică suportate în legătură cu examinarea cauzei penale, precum și cheltuielile efectuate pentru asistența juridică acordată în prezenta cauză civilă, în total în sumă de 12000 (douăsprezece mii) lei.

Instanţa de judecată reţine că, prin prejudiciu moral se înţeleg suferinţele psihice sau fizice cauzate prin acţiuni sau omisiuni, care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparţin persoanei din momentul naşterii sau la bunurile dobândite prin lege (viaţa, sănătatea, demnitatea şi reputaţia profesională, inviolabilitatea vieţii personale, secretul de familie şi personal), prin fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale (dreptul de a folosi propriul nume, dreptul de autor).

Sub un alt aspect, prejudiciul constituie consecinţele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective. Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită şi prejudiciu să existe un raport de cauzalitate. Raportul de cauzalitate (cauză-efect) este şi condiţia în funcţie de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară doar prejudiciul care este condiţia directă a faptei ilicite.

Din literatura de specialitate prejudiciile delictuale pot fi clasificate în prejudicii cauzate personalităţii fizice, prejudicii cauzate personalităţii afective, în această ultimă categorie vor fi incluse suferinţele psihice.

Pe de altă parte, în categoria largă a prejudiciilor corporale vor intra şi durerile fizice cauzate unei persoane prin lovituri, vătămări, răniri etc., suferinţele psihice condiţionate de vătămările corporale, de provocarea unei boli.

Iar prejudiciile afective constau în suferinţe psihice cauzate prin lezarea sentimentelor de afecţiune, care cuprind suferinţele psihice determinate de pierderea sau de rănirea, mutilarea, desfigurarea sau îmbolnăvirea gravă a persoanelor apropiate, de pierderea locului de muncă, dezvăluirea secretului familial sau a secretului medical, de limitarea sau privarea temporară de anumite drepturi, cât şi orice alte suferinţe psihice similare.

La acest capitol, instanţa punctează că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echităţii, care exprimă că indemnizaţia trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire.

Prin urmare, instanţa de judecată conclude că, cuantumul despăgubirilor trebuie să fie stabilit astfel, încât acestea să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

La stabilirea cuantumului prejudiciului moral, instanţa se va baza pe principiile compensării rezonabile şi echitabile a prejudiciului moral prevăzute şi de prevederile art. 41 al CEDO, şi se va conduce de faptul: că reclamanta a suferit diferite consecinţe negative pe plan moral.

Potrivit cererii de chemare în judecată reclamanta Pilipenco Ecaterina susţine că urmare a acţiunilor ilicite din partea lui Cazac Valerii, i-a fost cauzat un prejudiciul moral

considerabil pe care îl estimează la suma de 1000000 (un milion) lei.

Pornind de la raţionamentele Curţii Europene conform căreia cuantumul despăgubirii pentru prejudiciul moral se identifică cu noţiunea de satisfacţie echitabilă, apreciată de instanţă în mărime de natură să acorde reclamantului o reparaţie pentru prejudiciul pe care acesta l-a suferit, ce constituie o consecinţă a încălcării constatate, instanţa de judecată urmează a stabili cuantumul prejudiciului moral, atît prin prisma aprecierii subiective a gravitaţii suferinţelor psihice suportate de reclamant, cît şi din datele obiective, prezentate de părţi, care certifică acest fapt îndeosebi: importanţa vitală a drepturilor personale nepatrimoniale şi a bunurilor; nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferinţelor psihice sau fizice; felul vinovăţiei persoanei care a cauzat prejudiciul, în cazul în care pentru repararea prejudiciului moral este necesară prezenţa ei.

Aşadar, în contextul celor expuse, instanţa de judecată conchide că, suma de lei 1000000 (un milion) lei cu titlu de daună morală pretinsă de reclamantă, ar reprezenta o compensaţie excesivă, or despăgubirea în cazul dat urmează să aibă un efect compensatoriu. În opinia instanţei, obligarea pîrîtului Cazac Valerii de a achita o compensaţie bănească reclamantei Pilipenco Ecaterina, în cuantum de 100000 (una sută mii) lei, ar fi pe măsură de a acoperi suferinţele psihice suportate de ultima, reieşind din circumstanţele cauzei penale.

Totodată, la stabilirea cunatumului despăgubirii morale, instanța a ținut cont de atitudinea lui Cazac Valerii, care a intervenit personal în vederea recuperării cheltuielilor pentru funerarii suportate de reclamantă, achitând suma totală de 21000 (douăzeci şi unu mii) lei în folosul succesorului Pilipenco Ecaterina, fapt ce rezultă din copia chitanţelor transferurilor de bani din 20.05.2022, 25.05.2022, 27.09.2022 (f.d. 76-78).

Cu privire la încasarea din contul pîrîtului a cheltuielilor de asistenţă juridică suportate de către reclamantă în cadrul examinării în instanțele ierarhic superioare a cauzei penale de învinuire a lui Cazac Valerii în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod Penal, instanţa de judecată menţionează că reclamanta avînd calitatea de succesor al părţii vătămate în cadrul dosarului penal a fost reprezentată în cadrul şedinţelor de judecată în instanța de apel de către avocatul Ionaș Gheorghe, în temeiul contractului de asistenţă juridică nr.20 din 15.03.2022, achitând pentru serviciile juridice suma de 5000 (cinci mii) lei.

Respectiv, bonul de plată seria QL nr. 382405 din 20.12.2022 anexat la materialele cauzei atestă faptul că reclamanta Pilipenco Ecaterina a suportat cheltuieli de asistenţă juridică în cadrul examinării cauzei penale unde dînsa a avut calitatea de succesor al părţii vătămate (f.d. 35).

Potrivit *Recomandării privind cuantumul onorariilor avocaţilor si compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică*, la determinarea cuantumului compensaţiei acordate, instanţa de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ţine cont de: complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea problemelor juridice ridicate de speţă; aportul avocatului la soluţionarea cauzei; timpul şi munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistenţa (cunoştinţe tehnice speciale, cunoaşterea profundă a unor reglementări de profil, cunoaşterea limbilor

străine, a altor procedee de comunicare cu clienţi specifici etc.); faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obţinut; restricţiile de timp impuse de client şi de circumstanţele cauzei; natura şi durata relaţiei dintre avocat şi client, experienţa, reputaţia şi abilitatea avocatului; justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obţinute în cauză; alţi factori, la discreţia instanţei.

Din considerentele expuse, luînd în calcul timpul şi munca depusă de avocat, rezultatul obţinut, activitatea avocatului Ionaș Gheorghe pe cauza penală privind apărarea drepturilor părții vătămate Pilipenco Ecaterina (f.d. 36), instanţa de judecată conclude că din contul pîrîtului urmează a fi încasate cheltuielile de asistenţă juridică suportate de reclamantă în cauza penală în suma de 5000 (cinci mii) lei, care sunt necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime.

Potrivit art. 82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

Conform art. 90 Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte inclusiv și cheltuielile de asistenţă juridică suportate de participanţii la proces.

În conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Conform art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii, care a avut cîştig de cauză, cheltuielile de asistenţă juridică acordată de avocaţi, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.

Potrivit alin. (1^1) al normei menţionate, cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

În sensul justificării sumei achitate pentru serviciile prestate de avocatul Ionaș Gheorghe în prezenta cauză civilă, a fost prezentat bonul de plată seria QL nr. 382417 din 23.06.2023, din care se atestă faptul că Pilipenco Ecaterina a beneficiat de asistenţă juridică calificată acordată de avocatul Ionaș Gheorghe”, achitînd pentru serviciile prestate suma de 7000 (șapte mii) lei (f.d. 37).

Instanța de judecată, ținînd cont de complexitatea cauzei, aportul avocatului la soluţionarea cauzei, timpul şi munca depusă de avocat, or, avocatul nu a fost prezent la cele două şedinţe de judecată ce au avut loc, depunînd cerere de examinare în lipsă a cauzei, ajunge la concluzia de a încasa din contul pîrîtului cheltuielile de asistenţă juridică în sumă de 2000 (două mii) lei, pe care o consideră rezonabilă şi echitabilă în cazul dat, în rest solicitarea reclamantei privind încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică într-o sumă mai mare se respinge ca neîntemeiată.

Potrivit art. 85 alin. (1) CPC, de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc reclamanţii în acţiunile de reparaţie a prejudiciului material şi/sau moral cauzat prin infracţiune.

Conform art. 98 alin. (1) CPC, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Avînd în susţinere normele legale citate supra şi reieşind din soluţia adoptată asupra fondului cauzei, instanţa de judecată va încasa de la Cazac Valerii în beneficiul statului, taxa de stat de a cărei plată reclamanta Pilipenco Ecaterina a fost scutită, în sumă de 100 (una sută) lei.

Totodată, având în vedere că, conform tarifelor ÎS „Poşta Moldovei" SA, Judecătoria Soroca sediul Central a suportat cheltuieli aferente judecării cauzei în legătură cu înştiinţarea şi chemarea părţilor în judecată, instanţa va dispune încasarea de la Cazac Valerii la bugetul Judecătoriei Soroca în sumă de 20,90 lei (douăzeci lei nouăzeci bani) lei.

Conducîndu-se de prevederile art. 236, art. 238-241 CPC, instanţa de judecată,

hotărăşte:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Pilipenco Ecaterina, reprezentată de avocatul Ionaș Gheorghe, împotriva lui Cazac Valerii, reprezentat de avocatul Ursu Iraida, cu privire la încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Cazac Valerii, născut la *****, IDNP ***** domiciliat în *****, în beneficiul lui Pilipenco Ecaterina, IDNO *****domiciliată în *****, suma de 100000 (una sută mii) lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat în urma săvîrșirii infracțiunii.

Se încasează de la Cazac Valerii, IDNP ***** domiciliat în *****, în beneficiul lui Pilipenco Ecaterina, IDNO *****domiciliată în *****, suma de 7000 (șapte mii) lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

În rest, pretențiile reclamantului se resping ca neîntemeiate.

Se încasează de la Cazac Valerii, IDNP ***** domiciliat în ***** în beneficiul statului suma de 100 (una sută) lei cu titlu de taxă de stat.

Se încasează de la Cazac Valerii, IDNP ***** domiciliat în ***** la bugetul Judecătoriei Soroca (c/f 1007601000241, cont IBAN MD09TRPAAA142310A01199AA)3210 cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească în legătură cu înștiințarea judiciară în sumă de 20,90 (douăzeci lei nouăzeci bani) lei.

Hotărîrea cu drept de apel la Curtea de Apel Bălți prin intermediul Judecătoriei Soroca, sediul Central, în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii.

Preşedintele şedinţei,
judecător Tocaiuc Ghenadie

Președintele ședinței: Ghenadie Tocaiuc